

PERŽVALGA.

— Vilniaus mokslo apskri-
čio globėjas leido įtaisyti švent-
dienines mokyklas darbinin-
kams prie Panevėžio ir Tauragės
degtinės sankrovų.

— Netoli Vilniaus vienos
moteriškos kambario radę vi-
są uždraustų knygų ir spaus-
tuvės prietaisų sąkrovą ir daug
ginklų. Moterišką suėmė. („V.
Ž.”)

— Maskolių valdžia jau ke-
tina ir mažusiam leisti spau-
duti savo kalboje visokius lai-
kraščius ir knygas.

— Vilniuje jau išėjo ir ant-
ras lietuviškas laikraštis „Biti-
ninkas“, kunigo Ambrozevy-
čiaus redaguojamas, bet mes jo
da negavom.

— „V. Žinios“ rašo: Girdė-
jome, kad daktaras Basanavy-
čius ketina pagrįžti iš Varnos
(Bulgarijoje) į Lietuvą gy-
venti.

— Apie Naumiestelį (No-
wogród), Minsko gub., ren-
giama pastatyti paminklą A-
domo Mickevčiaus, lenkų po-
eto, kurs daug yra rašęs ir apie
Lietuvą. Valdžios leidimas jau
išgautas.

— Lenkų laikraštyje „Bib-
ljoteka Warszawska“ N 2 p.
M. Brensztajn rašo apie lietu-
pių spandą ir rašliavą. Yra tai
istoriška peržvalga. Pirmoji
lietuviška knyga išėjusi 1545
metuose. (Čia turbūt neteisy-
bė, nes iš kitų šaltinių žinome,
kad jau 1533 m. pasirodė pir-
ma liet. knyga). Nuo tų metų
iki galui 16 šimtmečio išėjo 22
spauzdiniai, 17 šimt.—31, 18-
am—97, 19-am, iki 1865 m.—
571, iš viso 721. Per tuos 320
metų (iki uždraudimui) Mas-
kolijos Lietuvoje išėjo 473
spauzdiniai, o iš tų pačiam
Vilniuje išėjo 420. Skaičius
egzempliorių siekė 238.000;
bet tai nėra užtvirtinamas skai-
čius. — Užgynus Maskolijoje
spaudą, nuo 1866 iki 1904 m.
Brensztajn paduoda: nuo 1866
iki 1891—677 spauzdiniai, nuo

1891 iki 1900 — 810 spauzd.
Skaitlius egzempliorių — 4.000.
000.

Pagal Paryžiaus parodos
(1900) apyskaitas nuo 1864 m.
iki galui 1896 išvežta. (slap-
čiai) iš Prusų į Maskoliją 3.
705.250, egz. lietuviškų knygų
už 1.384.109 rub., neskaitant
kelių dešimčių tukstančių ame-
rikiečių išleidimų.

Priežastis sugražinimo lietu-
viams spaudos,— anot Brnsz-
tejno—tai lietuvių nepasidavi-
mas ir didis augimas raštų prieš
valdžią...

— N 3 „Darbininkų Balso“
straipsnyje „Kas mums reikia
daryti?“ („Apie pinigiską par-
tijos stovį ir jos išlaidas“) su-
lyginimui paduoda „pirmą
kartą viešai visas „D. Balso“
redakcijos išlaidos 1902-1904
m.“ 1902 (ir 1901) metuos iš-
ėjo 7 numeriai „D. Balso“ ir
1 n. Echo,—tas atsiėjo 304 ru-
blius; išleista 7 knygelės —
250 rb. 46 k.; redaktoriaus al-
ga 257 rb.; ekspedicija (siun-
tinėjimai) ir administracijos
reikalai—222 r. 44 k. 1903 m.
išl. 6 num. „D. B.“ ir 2 n. E.
—388 r. 66 k.; 6 kn. — 188 r.
15 k.; 4 atsišaukimai — 58 r.
36 k.; red. alga—404 r. 26 k.;
Eksp. ir admin. — 311 r. 9 k.
1904 m.: 7 num. „D. B.“—255
r. 55 k.; 12 kn.—268 r. 57 k.;
5 atsišauk. — 84 r. 72 k.; red.
alga—436 r. 76 k.; eksped. ir
adm.—225 r. 85 k.

Už parduotus raštus perei-
tais (1904) metais įėjo Parti-
jos kason 761 r. 17 k. Paaiš-
kina, kad „už knygas lyg šiol
išmoko gerai mokėti tik mūsų
draugai amerikiečiai; jie ir čia,
ir šelpiant politiškus mūsų
kankinius (žiurėk „Kankinių
kasos“ atskaitas) niekam ne-
leidžia pralenkti savęs ir gali
but pastatyti paveikslu ki-
tiems. Užpakalyje amerikiečių
eina Škotijos lietuviai ir visų-
paskiausia—tikrosios Lietuvos
sunųs. Tarp draugų, tėviškėje
begyvenančių, suvalkiečiai
moka geriau už kauniečius ir

miesto darbininkai geriau už
kaimiečius“. Iš 637 r. paaukau-
tų pinigų vos, esą, koks 150 r.
esti darbininkų žmonių sudėta;
visus kitus pristatą apšviestu-
nai.

— Šįmet „Darbininkų Bal-
sas“ jau išėina kas mėnuo vie-
ną kartą.

— Paskutinį kartą užprašo-
me tautiečius paduoti kuovei-
kiausiai savo balsą dėl išrin-
kimo Centrališko Revoliucijos
Šelpėjų Komiteto. Sužiurėjus
kiek bus iš viso balsų ir radus
kas yra išrinkta, ateinančiame
19 numeryj „V. L.“ bus gulu-
tinai paduota apie tai žinia vi-
suomenei, ir rinkimas C. R. Š.
K—to bus užbaigtas.

Isz Lietuvos.

Pajevonio, Suvalkų gub. Vilkaviškio pav.

Valščiaus ukiniškai nutarė
ir viršiausiasjan vardan nu-
siuntė šitokį prašymą:

- 1) Kad pradedamosiose mo-
kyklose būtų mokinama
lietuviškai;
- 2) Kad teismuose būtų įvesta
garsinti nusprendimus ir
išklausinėti liudininkus pri-
gimta kalba;
- 3) Kad ugniapinigių pamažį-
tų ir atšauktų taksatorius;
- 4) Kad mokesčių ant Vaišavos
ligonbučio pašalintų, nes
ukiniškams beturčiams su-
sirus, valsčius turi jį ap-
mokėti;
- 5) Kad pašalintų akmenpini-
gius ir visokius muitus
miestan įvažiuojant;
- 6) Kad mokesčių už gyvulius
pašalintų, nes pastipus gy-
vuliui ukiniškai nieko ne-
gauna.

Tai buvo nutarta Kovo 20
(Balandžio 2) d. ir per pavieto
viršininką su viršim dviem
šimtais parašų liko išsiųsta į
Peterburgą. *Pajevoniškis.*
(„Vilniaus Žinios“)

Pilviškiai, Senapilės pav., Suvalkų gub.

Dėlei suirimo tvarkos visoje
caro viešpatystėje 12 kovo ta-
po apskelbtas ir po visus už-
kampius išlipinėtas „augščiau-
siasis manifestas“, jog visa ca-
ro valstybė esanti kariškam
padėjime. T. y. jeigu tik ka-
tras drįstų pasipriešinti val-
dziai, arba nors policijai,—bu-
sęs nubaustas karišku teismu.

Tokį apgarsinimą prilipino
ir prie Urbanavyčienės alinės
(Pilviškiuose), bet po nakčiai
buvo jau ant to užlijętas lietu-
viškas litografuotas atsišauki-
mas, kad „reikalaukime savo
tiesų, nes geruoju niekas ne-
duos“.

Tas atsišaukimas perbuvo
net keletą dienų, bet kad žmo-
nės kuopom apstoja pradėjo
skaityti, policijai parupo „kas
tai yra kad žmonės teip noriai
skaito“. Paziurėją atrado lie-
tuvišką, kurį kuogreičiausiai
nuplėšė ir prilipinę „savąjį“,
pastatė žemsargį Naująjį da-
boti per ištisą naktį, kad vėla
lietuvišką neprilipytų, nes ant
rytojaus buvo mugė (jomarkas).

Teipgi skatino žmones per
manifestą prie apgailestavimo
caro dėdės Sergijaus. Bet nors
bažnyčioj apsakė, vienok žmo-
nės juokėsi ir džiaugėsi klau-
sydami, kad tas gyvatė-krau-
gerys nors kartą užspringo
krauju nekaltų žmonių, ir kad
ta galva kuri tiek nelabyščių
išmislino, sutrupėjo į mažus
gabalėlius, kaip tik yarnoms
lesti. —

Pilviškių apylinkėje ir ant
gelžkelio telegrafstulpių 16
kovo tapo išlipinėti atsišauki-
mai „Karė“, kurie turėjo ne-
blogą įtekmę ant žmonių, nes
prabuvo keletą dienų noriai
praėvių skaitomi.

— Pabaigoj Vasario m. par-
važiavo iš kariumenės kaimo
Geruliškės tulas St. Kazelis,
tarnavęs gvardijoj Petrapilėj.
Išvažiuodamas nė žodžio mas-

koliškai nemokėjo, bet parvažiavęs, mokėdamas keletą žodžių ir puikiai pakeikti, nepor kalbėt lietuviškai. Užklausęs, kas atsitiko paskutinėmis dienomis Petrapilėje, atsakė pasididžiudamas, kaip gerai darbą atlikęs, kad jų rota 78 „buntovščikus“ peršovus ant smert, o apie 300 sužeidus. Tai kaip caro valdžia moka išplėsti žmogui sąžinę, kad jis praliejimu nekaltu kraujo dar turi progą pasigirti!

Paviškių Juozas.

Liet. Soc.-Dem. Partijos Atsiskaukimai.

Mes Lietuviai Socijaldemokratai reikalaujame:

1. Kad tuojaus būtų užbaigta vaina (karė);
2. Kad nebereiktų tarnauti vaiske, užpuolus priešui visi eis ginti savo tėvynės;
3. Kad nebūtų persekiojama mūsų kalba, tikėjimas, kad visi žmonės turėtų vienodas tiesas;
4. Kad būtų paleisti iš turmų visi žmonės, papuolusieji už knygas, už savo persitikrinimus, ar už tikėjimą;
5. Kad niekas negalėtų daryt mūsų gyvenimuose kratų ir areštuot mus be sudo paliepimo;
6. Kad būtų leista atvirai spausdinti visokias knygas, kalbėti, susirinkti, rištis į draugoves, tikėti ir streikuoti;
7. Kad mūsų vaikus mokintų prigimtoji kalboj ir dykai;
8. Kad daktaro pageba ir liekarstos būtų dykai;
9. Kad būtų išnaikinta akcėzijos, kad nebereiktų mokėt „vikupo“ už žemę (čyzių), kad but įvestas mokestis nuo turto;
10. Kad patys žmonės išrinktų visą valdžią ir činauninkus, kad visi turėtų lygų balsą prie rinkimų;
11. Kad tuojaus būtų sušaukta roda iš vibarnų (išrinktinių) nuo visų žmonių gyvenančių Rusijoje, kad būtų įvesta žmonių valdžia;

12. Kad Lietuviams, Lenkams ir kitiems, jei jie to panorės, galima būtų atsiskirti nuo Rusijos ir sutverti naują viešpatystę;

13. Kad Lietuvos gyventojai išrinktų savo pasiuntinius į Vilniaus rodą, ta roda valdys visą šalį;

14. Kad darbininkai visados turėtų darbą;

15. Kad pasenusiems ir negalintiems dirbti darbininkams būtų duotas pilnas užlaikymas.

Panevėžio Organizacija.

Revoliucijos begis.

Straipsniai Amerikos laikraščiuose, įvairūs privatiški laišukai prispiria mane atsakyti ant užklausimų, parašyti apie dalykus, kurie visai praleisti pirmesniuose mano straipsniuose, nes nebuvo tikėtasi, kad galį užėiti apie tai kalba.

Klausiamia, koks bus revolucijos begis Lietuvoje? Ant to sunku atsakyti, nebėnant pranašų. Negalima paskirti nė valandos, nė dienos, kuomet pradėti, kuomet užbaigti; negalima žinoti vietos įsakmai. Revoliucionieriai neturi savo rankose armijos, kuri lyg kariviai būtų sutaisyti ir sutvarkinti. Negalima miniai paliepti, tada ir tada išėiti. Revoliucijos spēka kame kitame — užsidegime, minios įnirtime daėjusiam iki žinomo laipsnio. Tuomet ir rengiantieji revolinciją, skelbentieji ją pamatę vaisius savo darbo ir kitų agitacijos vaisius, naudodamiesi pribrendimu minios įnirtimo, tvirtos valios, apšaukia sukilimą, nurodo atskirus budus kovos. Revoliucija neapšaukiama iš augšto, bet prirengiama iš apačios. Jos reikalingumą turi minios suprasti ir progai atėjus stoti į darbą. Vadovais bus tie, kurie rengė prie revolucijos...

Organizatoriai dėlei tokio revolucijos padėjimo negali iš anksto paskirti laiką vienam

ar kitam darbui. Daug prieguli ne nuo mūsų noro ir valios; mūsų nevidonai netikėtai padaro tai, kad reikia palaukti su apskelbimu pasipriešinimo, arba pasiskubinti.

Rengiant revoluciją reikia nurodyti, ko mes norime, prie ko eisime, o jeigu valdžia ar koks nevidonas pasipainios pokojų, einant mums tuom ir tuom keliu, tai ginklais pastumsim jį šalin... Tokiuose darbuose atsitinka daug prieuolių, netikėtų dalykų. Revoliucijinis darbas reikalauja pasišventimo, supratimo, pripratimo. O tokiais negali būti visi žmonės, nes sunku tai įgyti varant darbą po maskolių valdžios jungu. Todėl nėra ko stebėtis, kad mizios neorganizuotos (nesuvienytos) pakyla, pačios netikėtai, o tik pasilieka paimti organizuotiems į savo rankas vedimą; ir visuomet taip esti, juo platesnis susjudimas. Susipratusių dalykas duoti kelią, ir aiškinti artimiausius reikalavimus, ir minia, lyg krintas nuo kalno pavasaryj vanduo, sugriauš tvankas. Nėra ko stebėtis, kad daug netikėtų dalykų atsitinka ypatų dalykuose, smulkmenoje, bet niekuomet kelyje, jeigu vadovai, rodantieji kelią bus patys ant tikro kelio, mokės vesti dalyką...

Ar prasidėjo revolucija? Įvairios yra nuomonės. Vieni sako jau, kiti — dar ne. Mano nuomone, ji yra prasidėjus. Protai seniai buvo rengiami. Bet tas ejo palengva. Pati valdžia nuožmiai savo darbais aplengvino mums darbą. Minia pribrendus, kad versti caro jungą, kad klibinti kapitalistų uždėtus pančius. Ir darbai rodo tai. Jie neatsiliko nuo nuomonių; gviaunama politiškos nelaisvės tvarka. Politiški streikai viduj Maskolijos nemaziaus padaro valdžiai pikto, kaip japonai ties Liajangu, Mukdenu, Telinu. Ji jaučia tai. Jos visas mekanizmas

klepsi. Ji nori taikintis, derasi, o kartais muša, matydama neįveiksiant vėl gerinasi. Tai geriausia žymė pradžios revolucijos. Valdžia mato; jog revolucijonierių žodis tapo kunu. — Nereikia mislyti, buk revolucija susideda iš vienu mušių, kovų ant barikadų. Tai būtų per daug paviršutinis supratimas. Ir net priimtoji terminologija istorijos dalykuose kitaip sako. Sakoma, jog Didžioji prancuzų revolucija tęsėsi 5 metus, angly — 7 metus, olendų — 7 metus. Ne kasdien buvo mušiai, ne kasdien ir visur kapotasi su valdžia...

Revoliucijai atlikti reikalingi tokie dalykai: žmonės, supratimas, organizacija, ginklai. Žmonių, norinčių kovoti, yra gana, vargas taip daėdė, jog kitos išėigos ir nebemato žmonių. Su jais bėdos nebus.

Idant rankotusis darbas, reikia, kad būtų susipratimas. Be jo kloties nėra ko laukti. Reikia, kad visi žinotų, kam tas daromą, kad kartais žmonės per savo nesusipratimą nepadarytų sau blogo. — Be žinojimo, ką darą, kils nesutikimai, vaidai, visokiems melagiams lengva bus suvadzioti. — Žinant, ko reikalauti, ir matant daugiau talkininkų, narsumas didesnis, spēkos kiek vienam priauga.

Pakėlimui susipratimo reikalingi apšviestiesni žmonės, — agitatoriai, organizatoriai. Reikalingi tam tikri kaštai. Revoliucionierių manifestai turi pasiekti atkampiausia vietele, turi pranešti visiems linksmą naujieną apie naują gadybę; jie turi pasiekti nuskuriausius žmones, parodyti jiems kelią, iš jų traukti talkininkus ir prielankius. Tie visi reikalingimai, prizadai turi būti vienodi, teisingi, įvykinami...

Be ginkly negalima revolucija, sunku apsieiti kovoj be jų. Jie turi būti prirengti, pristatyti. Ant to dalyko darbar nėra ko apsisistoti, nes tai dalykas aiškus.

Kiekvienas didelis darbas reikalauja geros tvarkos ir organizacijos, be tų dalykų kiekvienas revoliucijinis judėjimas iširs. Kadangi nėra aišku, kaip varomas revoliucijinis darbas Lietuvoj, kas jį varo — verta apsistoti ant to.

Maskolių valdžios armija padalinta į rotas, pulkus ir tt. Viskas sujungta į vieną kuną. Vyriausybei pasakius visi žemesnieji pildo jų valią. Viskas yra surašyta, surokuota, kiekvienas turi savo vietą ir darbą. Kitaip turi būti ir yra pastatytas organizavimas valdžios nevidonų — revoliucionierių. Jie turi slapstyti, kad neišgautų pavienium. Toliaus, nežinoma kartais net revoliucionierių armija. Ji gali būti didesnė, gali būti mažesnė, priguli nuo aplinkybių, apie kurias pirmiausia minėjau. Reikia vienog organizuoti, be to neapsieisi. Reikia organizuoti taip, kad būtų vienas kunas, o kiekvienas sąnarys, kad skyrium būtų, įkliuvus vienam, kad ku mažiau kiti nukentėtų. Už pamatą padėta kuopelė. Ji dirba savo apyrbėj, platina susipratimą. Į kuopelę įeina susipratusi ir ištikimi žmonės. Jie patys priima naujus žmones, jeigu matys, jog verti to ir naudingi darbui. Didesnės kuopos, ar apimančios kelias, gali būti organizacijomis. Mokanti savarankiai vesti reikalą, mokanti pilnai būti Partijos atstovais prieš visuomenę dalykuose apeinančiuose tą jos apyrbę, gali būti pavadinti komitetu. Visos kuopelės, organizacijos, komitetai kruvoj padaro vieną kuną, — kuriuom Lietuvoje yra Lietuvių Socialistų Partija. Ji padaro vieną kuną, turi maitinti visas savo kuno dalis, duoti maistą, kraują. Yra literatura — laikraščiai, knygelės, o vietiniams reikalams, kiekviena organizacija gali išleisti ir išleisti savo lapelius, žinoma tegali išleisti

tik visos Partijos programo dvasioje... Atsitinka ir priešingi jai dalykai, tas rodo tik stoką susipažinimo su teorija ir praktika.

Kuopelės sąnariai pažįsta vienas kitą. Jeigu atsirastų išdavikas kuopelėj tai įkliudytų nedaug žmonių: kuopelės paprastai neesti didelės, nes ir susirinkimus lengviau atlikti. Visi turi užlaikyti paslaptį, ne pasakoti, kas kur priguli. Per tai negali žinoti viena kuopelė, kas kur kitur priguli. Susizino tik jų atstovai. Naukada ta, jog atsiradus išdavikui, vis tiek pakliūtų keli žmonės, arba užklupus žandarams, nukentės tik keli. Darbas pats nežus, nors keli žmonės gali žuti. Vyriausioji Partijos užveizda — Centralinis Komitetas sužino tik kuopelių ir organizacijų atstovus, bet visų žmonių nežino, tik gali prireikus dažinoti. Jisai atsako už visos Partijos darbus, jisai rodo kelią, veda visą dalyką.

Partija suriša tarp savęs kuopelės, jog gali turėti agitatorius, keliaujančius agentus, kurie važinėdami iš vietos į vietą dalyvauja susirinkimuose, esti tenai kalbėtojais, organizatoriais. Esant partijai vieku kunu lengviau jai tas atsieina, nesunku pasiūsti savo žmones ten, kur jie reikalingi.

J. Izdeika.

(Da bus.)

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Maskolija. Ateina žinios iš Lenkijos, buk tą jau ne tik darbininkai, bet ir ukininkai ir net miestelėnai, burzujai kaskart labiau persitiktina, kad sukilimas, revoliucija, — neišvengtina. Vietinės valdžtos neteko jau galvos. Viskas prieš valdžią daroma atvirai. Tas pats ir Lietuvoj, ir visoj Maskolijoje. 24 d. bal. visam Kaukaze buvo didelės demonstracijos. Kazokai su policija iš

vaikė minias. Daugybė sužeistų, net moterų ir vaikų. Peterburge tapo atrasta sąkalbininkai ant caro galvos. Sąkalba įsibriovė net į caro vaiską. — gvardiją, kuri iki šiol buvo ištikimiausia. Trepovo agentai (šnipukai) suradę, girdi, vieno žymaus oficerio namuose labai daug dinamito. Gavęs apie tai žinią caras, buk teip pasakęs: „Jeigu jau mano gvardijos oficeriai eina prieš mane, tai kam aš galiu tikėt?“ — Dėl tos priežasties ketina daugelį gvardistų išsiūsti į karę... Policija Peterburge surašė 400 agitatorių, kuriuos Trepovas (gener. gubernatorius) išsiūšęs į jų gimtines, kad nekeltų žmonių, laike darbininkų šventės — (1 gegužės). — Kišiniove laukia žydų skerdynės. Žydai ginkluojasi, kad atsispirt.

Marokko. Vokiečių cėsorius Vilgelmas, negavęs, dėl nepritarimo kitų viešpatysčių, patraukt Marokko po savo valdžia „globa“, numetus tokiu budu prancuzų „globą“ (protektoratą) — dabar agituoja (kursto, gundina) Marokko sultoną vienyti su Turkija. Turų valdžiai tas labai patiko. Vilhelmas tą daro, žinoma, ne be naudos savo viešpatystei... Tas suerzino Angliją ir Prancuziją teip, kad Paryžiuje jau pradeda skambėti kalavijas ir kalbėti apie karę su vokiečiais!...

Ispanija. Osunoje daugybė darbininkų negaudami darbo kelią maištus. Išnaikino malunus ir kepyklas. Trys tukstančiai žmonių badą kenčią.

KARĖ.

Maskolijos su Japonija.

Da vis nieko ypatingo neatitiko. Buvo gandas, kad Nebogatovo laivynas jau prisivienijo prie Rožestvenskio, bet da ir dabar nėra tikrų žinių apie tai; greičiau, kad jie ne

suėjo. Japonų laivai visur sukinasi aplink maskolių laivyną ir tyrinėja jo visokį judėjimą. Maskolių laivai da tebestovį įlindę į „marių koją“ Kamranh, kuri priguli Prancuzijai; buk jau buvęs koks ten mušis. Bet tai viskas tik gandas, spėjimai. Nieko aiškiaus nėra. Tas pat ir ant sausžemio. Ganiojasi tik po truputį, ir nieks nepradeda mušį. Maskoliai, kaip visada, patys nepradeda užpult, o japonai rengia ką nors netikėtiną ant maskolių galvos. Kas nors vis bus neužilgo.

Iš Amerikos.

10 žmonių prazuvo.

Wilkes Barre, Pa. 27 balandžio besileidžiant į požemę 10 darbininkų kasykloje Lomingham, prigulinčioj kompanijai Delaware and Hudson, truko virvė ir visi nukrito 400 pėdų žemyn ir ant vietos užsimušė. Tai vis kompanierių ir inžinierių kaltė, kad dėl savo godumo neįtaiso, ko reik naujai. Tiek jiems rupi žmogaus gyvastis. Ar tai ne žmogždžiai?...

Streikai.

Wheelling, W. Va. Plieno dirbtuvėje Whitaker Mill nuo seniai jau tęsiasi streikas. Paskutiniu laiku atsirado daugiau streiklauzių. — rašo, kad daugiausiai lenkų Pabrikos sargai apginkluoti revolveriais, saugoja streiklaužas nuo steikierių. Panedėlyj, 24 d. tris net pašovė; vieną mirtinai.

Pralalmėjo streiką.

Meyersdale distrikte anglekasiai, per 16 mėnesių streikavę, turėjo be niekur nieko sugrįžti prie darbo, nes utija paliovė šelpus.

Ir kapitalistai kartais išpildo savo žodį.

Pittsburg, Pa. Manufacturers Association darbininkai pernai sutiko numušti savo už-

darbį dėl nupuolimo išdirbinių prekes. Dabar pabirkantai patys pakėlė jiems algas iki 10 proc. Turčiams prielankūs laikraščiai gatavi triubyt apie tą „geradėjystę“, kurę jie padarė, bijodami, kad n'iškiltų straikas...

Dar apie aukas, skiriamas revoliucijos reikalams.

Pirmesniau mūsų pranešime buvo neaiškiai pasakyta tili dalykai, dabar juos paaiškinam.

I. Aukas galima siųsti: mūsų atstovams; Amerikoje juomi yra J. Ilgandas. Jisai surinktus pinigus arba jam pasiųstus prisiųs mums (adr.: J. Ilgandas, 3108 Halsted str. Chicago, Ill.); 2) Amerikos lietuvių laikraščių redakcijoms, kurios apsiims priimti aukas ir mums priduoti (yra tai redakcijų dalykas pranešti savo skaitytojams, ar apsiima tai padaryti); 3) „Darbininkų Balso“ Redakcijai stačiai. — Nuo aukavotojų priguli kurį kelią jie išsirinks.

II. Kokie bus išleidimai, buvo tai nurodyta. Reikalinga paleisti mūsų reikalavimus į plačią minią, išaiškinti siekimus, išjudinti žmones, pakelti supratimą reikalingumo revoliucijos ir kelio prie jos, bei įvykinimo; toliau — ginklai, pagaliau tam reikalingi žmonės. — Kiek kam išeis, negalima išaugšto pasakyti, nes nėra žinoma. Visi pinigai bus išleidinėjami pagal reikalo.

III. Apyskaita įplaukusių pinigų bus garsinama „Darbininkų Balse“, rubrikoje „Aukos revoliucijos reikalams“. — Apyskaita išleistų pinigų tegalės būti apgarsinta reikalui pasibaigus. — Kas yra padaryta ir daroma, yra garsinama „Darb. Balse“.

IV. Jokio ypatingo „Revoliucijinio Komiteto Europoje“ nėra. Lietuvoje visą reikalą veda Lietuvių Socijaldemokra-

tų Partija. Jos atstovu užsienyje yra „Darbininkų Balso“ Redakcija, per ją reikia kreiptis norint prieiti prie Liet. Soc. Dem. P. — Redakcija patirjokių išleidimų nedaro, jei bent pavestų ar prisakytų Partija, kuri daro išleidimus ir paskiria, kam kiek reikia. Pinigus Redakcija jai persiunčia. — Jokie vardai ypatų, priklausančių prie L.S.D.P., negali būti garsinami, nes tai yra draugovė slapta ir negali būti vardai garsinami.

„Darbininkų Balso“ Redakcija.
Londonas 16 bal. 1905 m.

P.S. Meldžiame laikraščius, perspaudzinius pirmąjį mūsų pranešimą, perspaudinti ir šitą paaiškinimą prie ano.

Iš lietuvišku dirvu Amerikoje

Plymouth, Pa. Balandžio 30 dieną J. J. Paukščio salėje, Plymouth'e, buvo lietuvių susirinkimas su prakalboms, parengtas delei pasikalbėjimo apie revoliuciją Maskolijoje ir apie reikalingumą šelpiti ją. Vietinį Revoliucijos Šelpėjų komitetą tapo paskirti: Kazimieras Afidriejauckas, Pranas Eidukaitis ir Juozas Baltrušaitis; jie užsiims rinkimu aukų. Tapo priimta ir paduota į vietinius angliškus laikraščius revoliucija, kurioje išreikšta, jog kitokio kelio Maskolijoje ir Lietuvoje prie pagerinimo žmonių buvio nėra, kaip tik revoliucija. Aukų tą vakarą tapo sumesta \$11.76.

New Haven, Conn. Lietuviai netik ką suaukavo keletą centų, bet dar susirašė į kuopelę, kur užsirašę sąnariai apsiėmė po kiek katras išgalėdamas mokėt ant mėnesio, pakol matys, kad revoliucionieriams pagelba reikalinga. Vardai aukavusiųjų parodys kurie apsiėmė mokėt reguliarišką mėnesinę revoliucijos reikalą (žiur. „Vienybę“ N 17

Red.). Čia tam ypatingas buvo susirinkimas kur iš susirinkusių laikė prakalbas aiškindami apie dabartinę maskolijoje plėtojančią revoliuciją. Ukėstų kliubas turi išrinkęs iš savo sąnarių keturis vyrus kolektorius kurie po stubas vaiksčiodami renka aukas ir aiškina žmonėms apie dabar kilančią revoliuciją.

Aukų iki šiol surinkta \$31.11
Iš tų iš mokėta už spaudintus atsišaukimus, expresą ir svetainę \$7.70.

Liekasi \$23.41

Pinigus pasiunčiam „Vienybės“ redakciją (Pakvituota N 17. Red.)

Revoliucijos reikalų kuopos Sekretorius Jonas Tareila, Kasierius S. Cvirka.

Union City, Conn. Pas mus lietuviai neblogiausiai elgiasi; ner didelių girtuoklių, saliuininkai daugiau iš lenkų ir kitų svetimtaučių naudojasi. Susitverė teatrališka kuopa. 29 bal. pirmąsyk atloš teatrą miesto salėje. Dalį uždarbio paskirs revoliucijos reikalams. Vietinė š. Jurgio draugystė išrinko 4 vyrus pareit per lietuviškas grūdėdas dėl susirinkimo aukų pašelpai kovojančių už Lietuvos laisvę. Sako, kad turi jau surinkę keletą dešimčių dolerių. Nežinia, ar mūsų pačių kaltė ar vadovų, kad mūsų kliubas liegsta... daugiau jis, kai žiuri, rupinasi kapitalietų reikalą, o ne darbininkų ir tautos. Kilo užmanymas pritarti žinomam p. Artojaus užmanymui, bet ir to kliubas, ačiu savo prezidentui, neįstengė padaryt.

Kliuba Sąnarys.

New Britain, Conn. Pernai lapkričio mėnesį mūsų miesto tautiečiai susirinkę pas Juozą Povylaitį, besikalbėdami apie tautos reikalą, sumetė tiems reikalams kelis (kelis? Red.) dolerius, kuriuos J. Kovas apsiėmė nusiųsti Centr.

Komitetui, bet dar lyg šiol nebuvo pakvituota; tas parodo, kad aukos dar guli pas p. Kovą. Užklaustas, kur padėjo — vieną kart sako, kad tuo išsiųsiąs, kitą kart, kad jau pernai išsiuntęs. Taigi matyt, kad jis nori skriaust visuomenę. Dėlto per laikraštį klausiam, kur jis jas padėjo. Jis pats išinešdino iš New Britaino. Kaip girdėt, Waterburio zokoninkas mokinas jį dudoriauti. Taigi reikalaujame, kad teistųsi su visuomene.

Vardan aukausių

P. Antanaitis.

Westville, Ill. Draugystė šv. P. ir P. sumetė 6 dol. 30c., kuriuos pasiunčiam „Vienybės L.“ redakcijai, kad perduotų revoliucionieriams, kurie kovoja priešais šiaurės meškina, stengiasi jo leteną nuo savo sprando numest, ir išvysti šventąją liuosybę savo mielam krašte. Dieve padėk jums, didvyriai, kurie mokate nerti kilpas mūsų neprieteliams ir griauti Ronanovų sostą.

F. Miskevyčia.

Minersville, Pa. Balandžio 2 Lietuvos Seserų Draugystė laikė mėnesinį savo susirinkimą, kur paskyrėme \$6.00 Lietuvos Revoliucionieriams. Aukas padavėm vietinio Revoliucionierių komiteto kasieriui. Kadangi mūsų draugystė maža, tai daugiau negalėjome, — prisidedam nors su maža auka, pasirodydamos, kad ir mes suprantam mūsų šalies Lietuvos prispaudimą nuo meškino, ir atjaučiam mūsų brolių ir seserų vaitojimą kalėjimuos, matom per laikraščius, kad žūsta tukstančiai darbininkų, kovodami už duonos kąsnį. Nenorime pasigirti, kad paaūkavom kelis dolerius, bet norime tuomi pajudint kitas mūsų seseris ir brolius, kurie nenori prisidėti nė su vienu centu nė prie jokių tautiškių reikalų.

Moters, kaip nurėktos paniekintos nuo vyrų, kad jos nieko nežino, nesupranta, — nors jie kaip kada padaro teipgi visokių klaidų ir yra dar tokių, ką nė tiek nesupranta, kaip moters, — turime juo labiau atjausti visokią verguotę ir šviestis, lavintis, kad galėtume pažinti tas visas skriaudas ir, pažinus, kovoti prieš jas. Taigi, mielos seserys, mokyklės kiek galėdamos tai suprasti, skaitydamos gerus laikraščius ir knygeles, labiausiai socijališko turinio. Nelaimė, kad daug mūsų yra nesuprantančių savo reikalų, ir išjuokia tas, kurios pradeda susiprasti. Kad mes, mielos seserys, eitume išvien su vyrais, vietoje trukdymo, tai ir jiems būtų lengviau kovoti su visais siaubunais ir vaikelius tada išaugintume geresnėje dvasioje.

Draugystės Komitetas.

Waterbury, Conn. S. D. Teatrališka Dr-tė Waterbury, Conn. reikalaujame atlyginimo už atlošimą komedijos „Dėdė atvažiuo“, ant buvusio koncerto 27 gruodžio 1903 m., k ir savo uždarbį paskyrėme tautiškam reikalui, — Aušros Draugystei. Jau slenka metas antras, o mes aukos nematėm pakvitavota, parašėme laišką vietinei kuopai sausio mėnesį šių metų, prašydami atlyginimo, bet vis tai nieko negirdėt. Jeigu kuopa yra paskyrusi \$10.00 Aušros Dr-tei, tai dėl kokios priežasties savo nutarimo neišpildėt?

Jeigu vietinė kuopa iki šio liai neprisiuntė tų pinigų į paskirtą vietą, lai paveda S. D. Dr-tei, o ji pasirūpys padėti į paskirtą vietą.

Vardan S. D. Teatrališkos draugystės. Ant. Žilinskas
840 Bank str.
Waterbury, Conn.

Rochester, N Y. 2 balandžio čia buvo lietuvių susirin-

kimas dėlei apkalbėjimo parsitraukti lietuvišką kunigą, kad išklaustytų velykinės išpažinties. Ant susirinkimo atėjo ir keletas merginų. Tuli pareikalavo jasišvaryt laukan (kokis pavojus grėsiatiems vyrams iš apsilankymo merginų negalima to suprast!) Ant to mergina M. D. atsakė: „Broliai, jūs šaukėte tą susirinkimą dėlei pakalbėjimo apie kunigą; mes teppat katalikės ir už tai mes turėjom pilną tiesą čia ateiti“. Vienok tas nepertikrino žiaurumo kai-kurių vyrų ir merginos su gėda turėjo apšviesti susirinkimą.

Susitvėrė nauja draugystė, vardu šv. Petro ir Povylo. Tiesos draugystės aprubežiuotos tikėjimiškai ir ne kiekviens galės į tą draugystę prigulėti. Girdėtis, kad ta draugystė, kada susiorganizuos tvirtai, mėgysianti visus „šliuoptarnius“ prašalint iš Rochesterio. Matysime, kokiu budu griebsis. Jau ir dabar matytis nedorus budas vartojimo kumščios, kur P. S. tapo ištiktas veidas už pasipriešinimą tiems „pirmaeiviams“.

Dar mušt negavęs.

East St. Louis, Ill. Mūsų mieste tautiečiai dar nėpabunda iš letargo; ir dar jų pabudimo vargiai kada sulauksime, kadangi stoka geresnių tautiečių tamsuolių ir atšalėlių pribudinimui. Tai šę tai tę tveriasi naujos kuopos S. L. A., T. M. Dr-stės, arba L. S. P. A., teiposgi rengiamos prakalbos, renkamos aukos, tai ant mokslaeivių, tai ant kankinių, tai ant revoliucionierių. — Pas mus to visai negirdėt, rodos, kad tie reikalai mūsų lietuvius visai neapeina.

Prieš rinkimus miesto viršininkų ir lietuvių nesielgė kaip darbininkams prigulėtų daryt. Nes pasidalina vieni prie „Citizens Party“, kiti prie „Independent Municipal Party“ iš kur alaus už dyką buvo gau-

nama. Bet apie „Socialist Party“ tai nė vamt! Kas tau, lietuvių katalikai votuos už „cicilistus“, juk visi „cicilistai“ yra „šliuoptarniai — atskakalunai“, — kas iš jų! Mat mūsų lietuvių apspangę, senoje tėvynėje po vergiją šiaurės meškino, apie liuosybę, apie išsiliosavimą darbininkų nuo juos išnaudojančių tranų, nieko nenumano. Daugelis dar tvirtina; kad teisingesnės valdžios už Rusijos ne esą visoj pasaulėj! Taigi gauk tu žmogus rodą su tokiomis beždžionėmis...

Neperseniai sudegė karčiamai ir namai p. Julijono Milaševyčiaus. — P. J. A. Brazys užlaiko aprėdalų krautuotę, užsiima kriaucyste, ir dabar užsidėjo agenturą laivakorčių. — Rodosi čia galėtų užsilaikyti lietuviškas gydytojas, aptieka, rakandų krautuotę, duonos keptuvė. Darbai menkai teina, uždariai neaukšti.

Skarmalius.

Reikale įvedimo į Amerikos gyventojų surašą atskiros lietuvių tautai rubrikos, prisideda:

1. Forest City, Pa. Lietuvos Sunų Dr-tė. Atstovas: A. M. Makauckas, Box 312 Forest City, Pa.
2. Cleveland, Ohio. T.M.D. kuopa. Atstovas: Ignas P. Lapinskas, 501 Hamilton str. Cleveland, Ohio.
3. Pittston, Pa. Draugystė Pagelbinio Kliubo. Atstovas: Aug. Gustaitis 10 Stark str. Pittston, Pa.
4. Westville, Ill. Draugystė šv. Petro ir Povylo. Atst.: V. S. Kreivenas Westville, Ill. Box 183.
5. Philadelphia, Pa. S-to Antano Draugystė. Atstovas: J. Butkus 1227 Kater str. Philadelphia, Pa.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Nauji sanariai.

Cleveland, Ohio.	
Zig. Sacevyčia	60
Kon. Varakojis	60
Stan. Paliuionis	60
Kaz. Skukauckas	60

Rhone, Pa.	
Vin. Paplauckas	60
Ant. Nagrockis	60
Jur. Gudauckas	60
And. Prokopa	60
Ani. Zakarackas	60
Mot. Akialis	60
Mart. Jonušonis	60
Fran. Naujalis	60
Jur. Martuza	60
Juoz. Konapka	60
Jon. Abraitis	60
Ona Bitnerienė	60
Juoz. Kamarauckas	60
Ant. Kazanckis	60
Jur. Drizoius	30
Marijona Perliutė	30
Anelė Landziutė	30
Ant. Vaičiulis	30
Waterbury, Conn.	
Mot. Žitkus	60
Kar. Bendleris	60
Ona Krisčiūnienė	60
Fran. Šeronas	60
Stas. Senkus	60
Sim. Glaveckas	60
Shaft, Pa.	
Juoz. Kučinskas	60
Jon. Milius	60
Jon. Razevyčia	60
Vin. Kučinskas	60
Mot. Brazauckas	60
Kaz. Aleksinas	60
North Chicago, Ill. kuopa	74
Marė Aukštakalniutė	60
Marė Kabašnickiutė	60
Valerija Vainikiutė	60
Marė Normuntienė	60
Ludita Normuntaitė	60
Aldona Normuntaitė	60
Ona Matakienė	60
Petras Radziunas	60
Vincas Briedis	60
Vincas Visčiulis	60
Laur. Bringmantas	60
Kunigas Staškevyčius	1.00
Jon. Malauckis	60
So. Chicago, Ill. kuopa	75
Jon. Modelis	60
Brtr. Jasiulis	60
Fran. Kazlauckas	60
Pr. Bertulis	60
Sel. Matulaitis	60
Ant. Andriūškevyčia	60
Jur. Kuncius	60
Adom. Baltuška	60
Ant. Almonavyčia	60
Zen. Bardauckas	60
Vin. Diminskas	60
Iz. Živatkauckas	60
Pr. Aršanskis	60
Mar. Vištartas	60
Alb. Intas	60
Philadelphia, Pa.	
Ant. Linauckas	60
Pet. Kaminskas	60
L. Dauginas	60

A. Balkiutė	60
V. Skaržinskas	60
P. Mikonis	60
Jur. Lukoševyčia	55
T.M.D. Sekr. A. Ramanauskas	

Kasos stovis.**Įplaukimai:**

Pagal „V-bės“ N.15 buvo \$1085.04	
Cleveland, O. k per I. Lapinską	13.20
Shelton, Conn. k.	6.00
„ „ „ parduota knygų	2.10
So. Chicago, Ill. nauja kuopa	9.00
Chicago, Ill. k.	
per Marę Aukštakalviutė	8.20
Philadelphia, Pa. k.	7.45
Kazys Rugis, Bklyn, N. Y.	60
Ant. Anskaitis, Easton, Pa.	60
Los Angels, Cal. nauja k.	
per Marę Naujokienią	5.40
Cleveland, O. kurie pernai	
buvo sumokėti ir prapuolę	6.60
Scranton, Pa. k.	4.35
Mahanoy City, Pa. kuopa	
per A. B. Strimaitį	5.40
„ „ „ už tikietus	2.50
Vaterbuty. Ct. per J. Tareilą	3.60
Viso	\$1160.04

Išmokėjimai:

Už nusiuntimą knygų į Lietuvą už	
expressą knyginiui J. Simanavyčiui	6.00
Už markes prezidentui	5.00
Sukolektavimas Waterburio ir	
Chicagos ch. po 10 c.	20
Kasieriaus pašto kaštai	48
Viso	\$11.68
Liekasi kasoj	\$1148.36

Izdin. T.M.D. *J. Naujokas.***Mes tyčia užsimerkiame, ko nenorime matyti.**

Amerikos lietuviai vienval gauna progą skaityti laikraščiuose, kad Lietuvoje esanti susitvėrusi, greta Lietuvių Socialdemokratų Partijos, kita kokia tai organizacija — atskala nuo L.S.D.P., pasivadinti save „Draugo Organizacija“. Ši paskutinė, paskutiniu laiku pasirodė neesanti tuščiu paskalu, nes išleido tris NN. savo organo („Draugo“) ir porą brošiūrų, teipgi keletą lapelių ir atsišaukimų.

Kodel toji „D-go O.“ atskilo nuo L.S.D.P., tai daugelis negalėjo suprasti. Pati ta organizacija jautė savo nepatogų padėjimą akise lietuvių socialdemokratų. Ir štai 3-čiame

num. „Draugo“ ji aiškina priežastis savos atsiskyrimo (žr. straipsnį „Dėlko mes atsiskyrėme“): kiekvienas, perskaitęs ten nurodytas priežastis, tur pajusti gėdą už vadovus tokių naujų „organizacijų“, nes jie skirstosi nuo partijų dėl visiškai menkų, net juokingų priežasčių. Jų motyvai ne visuo meniški, bet ypatingai. Ir dar jie paskiaū šaukia kitus susivienyti!

Na, gerai. Jeigu teip, tad mums reikia žinot paskui ką mes turime sekti. Sekti užsimerkus mes nemislijuame. Mes dirbame, prakaituojame patį vardan mūsų Lietuvoje esančios partijos — partijos atstovinės reikalus proletarijato, ir nenorėtume girdėti, kad mūsų partijai skaldanties, turėtume pasiskaidryti ir mes patys. Jau gana mes esame išsiskaidę ir be tokių užsimanymų mūsų „vadovų“.

Štai mes — aš kalbu apie lietuvius darbininkus Amerikoje, renkame aukas ir kiek išgalėdami, remiame revoliuciją Lietuvoje, po kam tikimės juk iškariauti laisvę ne „vadovams“, bet visai mūsų tautai, visai lietuvių darbininkų klaišai, o podraug tikimies, kad ir mums patiems bus galima pagrįžti iš visų pasaulio pakraščų atsilsėti savų prigimtojų šalyj. Ir mes visą tenykštį darbą atidedame ant rankų mūsų reikaluose veikiančios partijos — butent L.S.D.P. Patys prisizadame prisidėti prie vedimo revoliucijos tokiais budais, kokiais mums paveliją mūsų šieivinis gyvenimas. Mes siunčiame aukas partijai lietuvių socialdemokratų, kurios organu yra „Darb. Balsas“.

Bet vėl beda. Štai prie mūsų atsišaukia ir kita „organizacija“ iš Lietuvos ir reikalauja duoti pašalpą ir jai. (žr. „Lietuvoj“ ir „Vienybėj“ [ir „Spindulyj“ N 15; Red.] atsiliepiamus „Draugo Organizacijos“). Ji sakosi, kad ir ji varanti re-

voliucija teip jau gerai, kaip ir L.S.D.P. Dabar vėl negalima suprasti. „D-go O-ja“ sakosi esanti teipgi po paparčiu L.S.D.P., o darbą vienok varo skyrium. Kada maskolių socialistų partijos, kad sustiprinti kovą prieš caro valdžią, net vienijas su savo bendratautėms partijoms nesocialistiškoms, tai mūsų ir socialistiška kraikosi.

Apie tą aš jau permačiau ir prasidėjus politiškamjam brozdejimui Lieturoje, rašiau „V. L.“ N 5, biskį papeikdamas tajį skirstymąsi ir organizavimąsi partijų partijoje. Aš tikėjaisi susilaukti atsiliepiimų ir neapsivyliau. Tik vieno neįspėjau. Aš maniau, kad gausiu pylos nuo „D-go O-jos“. Bet ši mano nuomonės beveik pripažino už teisingas. Susilaukiau pylos visai iš kitos pusės, — iš tos pusės, vardan kurios rašydama, norėjau ginti čielybę partijos kovojančios už reikalus mūsų proletarijato. „V. L.“ 16 n. J. L., straipsnelyj „Apie politiškąs partijas reikiančias Lietuvoje“, surado mano straipsnyje daug negerumų, net kenkimų partijai. Rašo apie „klaidingumą“ mano informacijų; rašo kad Lietuvoje „veikianti revoliucijinė partija tėra viena“ — L.S.D.P.; rašo, kad „kalbos“ (tę pasakyta „viena kalba“. Red.) (iš lupų agitatorių) „vėju ateina, vėjais išsina“, toliaus rašo, kad jokių vaidų partijoje lietuvių socialdemokratų nėra, tai vis aš tą išlaužęs „iš piršto“.

Argi galima su tuom sutikti? Ne. Apie „klaidingumą informacijų“ jeigu galima kam primesti kaltę, tai pačiai L. S. D. P. Kiek mes randame jos organe („D. Balse“) apie partijų reikalus rašoma, tiek ir tezinome. Tiek ir terašome. Mes matome, kad „D-go O-ja“ užgimė, ir apie tą teipgi rašome. „Darb. Balsas“ apie tai nerašo, tai rašome mes. Jeigu J. L. mato Lietuvoje tik vieną

„revoliucijinę partiją“, tai mes matome dvi. (Ne! Juk nė pati „D-go“ Organizacija nevadina savęs partija. Red.) Nes pas mus jos atsišaukia aukų revoliucijos reikalams. Mes nesprenziame, kuri iš jų geresnė (nors meilytume, kad pasiliktų viena, — apie tą ir rašome), bet konstantuojame faktą. Tuomtarpu J. L. užgina net faktą. „D-go O-ja“ nors padavė savo atsiradimo priežastis (kokiós jos ten nebutų), o L.S.D.P. apie tai nieko. Net draudžia apie tai šnekėti.

Kad „kalbos“ ir „lapeliai“ „vėju ateina, vėju išsina“, tai vargiai rasime šiandien nors penktą dalį tarpe socialistų, kurie su tokiu išitarimu J. L. sutiktų. Gali teip kalbėt teroristai, ar nihilistai (nors ir tie raštinei propagandai visur duoda pirmesį kelią), bet socialdemokratas tą parašęs turėtų tuoju užbrėžti su plunksna vėla.

Ne, kaip sau norite, kalbėkite. Bet kad mes nuo tų faktų, kurių nenorėtume matyti, tyčia nusikreipiame, tai teipgi faktas. Matosi tas, kad ir paimant J. L. protavimus apie „nebuvimą“ Lietuvoje kitų partijų, kaip tik L.S.D.P. Gal nėra stiprių partijų kaip L. S. D. P., bet už tai dygsta partijkės, ir „organizacijos“, kurių gyvavimo negali užkavoti... Ir tas dedasi šiame nerimos laike, kada reikėtų visų protus nukreipti į kovą už išliuosavimą Lietuvos nuo maskolių globos, kada reikia rengti revoliuciją ne tik politišką, bet ir ekonomišką, kada ateina pagabi valanda Lietuvai tapti laisva socialdemokratiška respublika. *V-tis.*

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

„Kuopos“ protestas.

„V. L.“ N 17 yra zinutė iš Waterbury'o, Ct., kur praneša apie susitvėrimą kuopos Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje. Labai tas malonu yra girdėt, kad dauginasi skaitlius susipratusiųjų lietuvių darbininkų, arba bent nors nuoduoda šią „susipratusiais“.

Vienok negalima pavadinti pilnai susipratusiais tų, kurie akylاندžiai matosi mažai te paisą apie savo luomos reikalus. Teip yra ir su Waterbury'o „kuopa“ L.S.P.A.

Juk žinomu yra, kad jeigu kokios organizacijos (tuomlabiau politiškos partijos) susitveria kuopa, tai ji tuoju vienijasi į centrą. Tada ji žiuri į centro, į diūziūmos sumanymus, ir arba taikosi prie jų, arba paduoda sumanymų pataisymus, arba įneša, vieton vienu sumanymų, kitus, kokie jai išrodo geresniais, geriau pritaikomais praktikon. Centras surenka didžiūmos nuomones, ir tada sprendžia apie įvykdymą paties duotojo sumanymo. Teip dalykai dedasi visose didesnėse ir mažesnėse draugovėse, to paties budo prisilaiko ir visos politiškos partijos. Be to išėitų didelis mišinys ir netvarka.

Bet Waterbury'o „kuopa“, kuri — kiek aš žinau, nepri-guli nė į centrą L.S.P.A., nė sulūžusiu trečioku neprisidėjo prie to didelio darbo, — sutvėrė savotišką liogiką, ir minė tame num. „V. L.“ stengiasi užbėgti šios partijos pradėtam darbui. Girdi, „musų kuopa išleidinėjimą... sociališko (juk ne sociališką laikraštį pradeda L.S.P.A. išleidinėti, tik — socialistišką. Bet „kuopai“ mat vis vienas ir tas pats! V.) laikraščio čia, Amerikoje... atradom neatsakančiu“.

Kodėl? Ir tuoju atsako, kad „čia laikraščio išleidinėjimas daug brangiau apsieina, negu Europoj“. Štai tau kur luta vynės nesusipratimo!

Gaila, kad visų tautų socialis-tai Amerikoje: anglai, vokiečiai, žydai, italai, lenkai ir patimusų L.S.P.A. nepasiteiravo su Waterbury'o „kuopa“ pirmiaus, pakol užgimė darbininkų judėjimas. Butų visi savo organų redakcijas kur sukraustę apie Šveicarijos kalnynus (o kasžin tada ar tik ir tenai nebūtų pabrangusi spauda, tokiam susikimšime? Bet tai jau „kuopos“ dalykas, aš ne-užsiimsiu).

„Kuopa“, nors nesenei užgimusi, bet rodo praktiškus dalykus... Girdi „Kodėl mes negalim užsiganėdinti paėmę vieną iš Europos sociališku(!) laikraščių už organą t. y. „Darb. Balsą“ arba „Draugą“.

Mat kaip! „Kuopa“ gudresnė ir už lenkus, kurie nepasidėmė sau už organą nė „Przedświt'o“, nė „Nepzód'o“, nė kitų; gudresnė net ir už vokiečių. (o jau tie gan gudrus), kurie uždėjo čia savo laikraščius net dieninius, visuose didesniuose miestuose.

Jeigu „kuopa“ virpa ant mislies apie palaikymą vienintelio Amerikoje darbininkų-laikraščio, aimanuodama sulyginimais brangumo ir pigumo presos, tai ji yra kuopa ne darbininkų. Kitaip jai užėitų ant mislies nors ir tiejie šimtai tukstančių dolerių, kuriuos mes lietuviai kas-met supilame į kišėjus bravarninkų, policijos, teismų ir statymams „dievo namų“. Bet „kuopai“ tie dalykai išrodo prigimtais, reikalingais. Ir už tai ji ne musų ne darbininkų kuopa.

Apie tą, kaip musų lietuvių amerikiečių sąlygos skiriasi nuo musų brolių europiečių; kaip musų gyvenimas reikalauja sau tankiai kitokio dvasiško maisto, — aš čia nekalbėsiu. Vis tiek „kuopa“ nesupras. Tą supranta tik tie darbininkai, kurie šimtais, susiglaudę į L.S.P.A. ryšį. Tie supranta, kurie savo idealą, savo jieškinius, savo žodžius ir

darbus remia kruvinais, tankiai paskutiniaisiais savo turto centais. „Kuopos“ dar nežinodamas savo centrų, skundžiančios tuos centrus visuomenei per laikraščius, pasiliks, panašiomis į tuos kurie labai nemėgsta, jei kas, jiems bemie-gant, pradeda vaikščioti aplinkui juos su žiburiu.

Toki dezorganizatoriški (ištvarkinanti) įnešimai kasžin kokių „socialistų“ kuopos jau neišardys susitvėrusios L.S.P.A., — darbas vis tiek eis, varomas tų, kurie ankečian prabudo ir pradėjo dirbti nepaisydami ant to, ar diena bus giedri ar audruota.

Vargomatis.

Mieji Draugai!

Pranešu jums, kad aš ant kokios poros mėnesių apsiduo-siu keliauti po lietuviškas kolonijas platinime gyvu žodžiu socialistiškos idėjos, iš priešasties uždėjimo musų partijos organo.

Mēs Centr. Komitetas, po ilgų svarstymų musų partijos reikalų, radome už svarbiausią reikalą išleisti socialistišką nedėlinį laikraštį, kuris saugos darbininkų luomos reikalus ir stengsis suteikti kiekvienam darbininkui ginklus šviesos, kovoje su kapitalistiškais carais... Bet kad šiuom kart musų partijos spēkos dar nepavelija samdyti darbininkus prie laikraščio, tai mes patįs nutarėme dirbti ir varyti musų reikalus prieš kin, naudai visos luomos vargšų darbininkų. Centr. Organizatorius L.S.P.A.

K. Rutkus,

„Kova“ 412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA
angliškos kalbos

didelio išmainio, 174 puslapiai, ap-daryta. PREKĖ su prisiantimu \$1.25. Pinigus prisųsti yra pigiausiai per „Money Order“. Adresas:

P. Mikolainis,
P. O. box 15, Branch D.,
New York City.

XX Seimas S. L. A.

Štai jau prisartino XX Seimas „Susivienyimo Lietuvių Amerikoje“, kuris šįmet atsi-bus New Britain, Conn. Ge-gužio 23, 24 ir 25 d. 1905, sve-tainėje „Hanna's Armory“ prie East Main str.

Visos guodotino kuopos teiks is prigatavoti savo geriausius įnešimus, užmanymus ir pasiųsti gerus teisingus dele-gatus, kurie susivažiavę rūpi-tus ten sesijose laikyti, Susi-vienyimo reikalus tēmyti ir juos išmintingas svarstyti.

Kuopos mėlonės parupinti įnešimus ant vienos popieros, o mandatus ant kitos atskyrum. Delegatai, kurie bus renkami kuopų, tegul sau atsimena, kad šįmet pasididinus organizacijai atsirado daugiau ir reikalų, kuriuos seimas turės nuodug-niai apsvarstyti, todėl gali pri-sieiti, kad su trimi dienomi sunku bus apsidirbti, tad pri-sieis ketvirtą dieną seimavoti, todėl reikia rengtis ant 4 die-nų. Prieš atidarymą seimo 23 d. gegužės priėmimui dele-gatų, skiriu du sąnariu, kurie teiks is pributi prieš 8-tą va-landą ryte ant svetainės. Vie-ną iš New Britain, Ct., o kitą iš 11 kuopos Waterbury, Conn.

Teipgi pagal XIX Seimo nutarimą skiriasi 3 sąnariai, kurie turi pributi į seimą dviem dienom pirmiaus dėl perrevidavojimo sekretoriaus ir kasieriaus knygų. Vienas iš Union City kuopos, o du iš New Britain'o kuopų. Union City ir New Britain'o kuopos teiks is išrinkti vyrus, kurie yra gabus rokundoje. Rokuoto-jams „Susivienyimas“ atlygis už jų sugaištas dienas ir darbą. Delegatų apsisojimui vietą arba višbutį, mėlonės pagar-sinti rengenti Seimą kuopa.

Laukdamas dienos kada gar-bingais S.L.A. sąnariais-dele-gatais susieję broliškai roda vosimės apie Susivienyimo ir abelnai tautos reikalus.

Liekuosi Jusų tarnas
Jonas Tareila,
S.L.A. prezidentas.

Varszaviete.

(Varšavos darbininkų maršas).

Kelkim augštin mūsų vėliava drąsiai,
Nors priešų audra aplink mus kaukia,
Nors tamsios spėkos neliaup' mus tąsę,
Norint kas sykis myris mūsų laukia...

Ta vėliava — šventas ženklas žmonijos,
Sandoros gands, giesmė atgimimo.
Pokilis truso, myris vergijos,
Pranašas laimės, tautų surinkimo,

Ei, darbininkai,
Į kovą baisia,
Bet šventą, teisią —
Stokim narsingai
Prieš mūsų skriaudėjus
Ir priepaudėjus!

Kad darbininkai badmečius velka —
Dykponiai turtų versmėse nardo...
Gėda tam, kurs bijos eit mums į talką,
Griaujant skriaudas, — kurs n'ims rankon kardo!

Nieks už idėją veltui nežusta, —
Kartais Judošių Kristus įveikia!
Liepsna jaunystės! Svieta ligustą
Visą apsiausk — jam perliepsnot reikia!

Ei, darbininkai, ir tt.

Ei! karunas carams mūsų nutraukim!
Tronus, krauju kvarbuotus varguolių,
Budelių krauje puti apraugkim, —
Skradzion prasmegs tyronų tie guoliai!

O, pagieža, visiemus mūsų tyronams,
Ką milijonams išgeria kraują!

O, pagieža carams, visiems ponams!
Tversim be jų mūsų buvį sau naują!

Ei, darbininkai, ir tt.

Vertė J. M-lė.

Periodiški naujai išėjusieji raštai.

(nel-gališki.)

Darbininkų Balsas. Mėnesin's lietuvių darbininkų laikraštis. N 3. 1905 m. Kaina (preke) 15 kap. Turinys: 1) Revoliucijos nešėjai, 2) Kas mums reikia daryti? 3) Atbalsai, 4) Žinios (Vilnius; Kaunas; Šiauliai; Viekšniai; Panevėžys; Roškis; Kupiškis; Anykščiai; Kovarskas; Troškunai; Mintauja; Ryga; Liepojus; Škotija; Amerika), 5) „Kank. kasos“ apyskaita, 6) Šnipai; Atsišaukimai; Atsakymai; Kasa.

Varpas. N 2. 1905 m. Preke 20 kap. Turinys: Nauji monai, Apie mokyklas; Pro domo sua; Ukrainiečių spauda Rusijoje; Iš revoliucijinio padėjimo Rusijos viešpatystėje; Litvomanai (dram 4-iuose veikimuose); Korespondencijos (Senapile; Suvalkai; Lenkija; Ukrajina); Nuo Red. ir Adm.

Ukininkas. N 3. 1905 m. Preke 10 kap. Turinys: Rinkimės į kuopas; „Aušrai“ (eilės). Svarbūs atsitikimai; Mūsų spauda; Laiškas Tolstojaus į Mikalojų II; Iš Lenkų sukilimų istorijos; Sotus alkanas nepajįsta; Ar tiesa?; Nuo Redakcijos; Adm.; „Kankinių“ kasos apyskaita.

Skirtumas tarp Unijiniu ir ne Unijiniu.

Perkratinėjimas tų dviejų draugijų išsyk parodo, kur yra geriau.

Dabar mūsų akylai sulygino me tas vietas, kur gyvena mainieriai neprigulinti prie mainierių unijos, su tomis vietomis, kur gyvena prigulinti prie unijos mainieriai. Skirtumas yra pažymėtinas. Tie, ką nepriguli prie unijos, tukstančiai gyvena kompanijų namuose, perka viską kompanijų krautuose už labai augštą prekę, bijosi formanų ir bosų kasyklose, yra neužganėdinti iš mokesties ir darbo išlygų, bet bijo prieštarauti ir neturi tos ambicijos, kuri yra teip pažymi pas tuos, kurie čia atėjo dirbti ir įsisteigti savo namus.

Jie neturi to neprigulmingumo, kokį turi jų laimingesni broliai, jie neturi tų palengvinimų ir jie visai neužganėdinti gyvenimu savo.

Iš kitos pusės mūsų atlaukė me vietas, kur mainių darbininkas priguli prie unijos, ir mūsų atrandame, kad jis yra visai kitoks, ne kaip jo menkliau laimingas brolis. Jis labiau pasitiki ant savęs, nes jis žino, kad jis ne vienas; kad jei kils kokis nesutikimas arba jei jis užsimanys kokio pagerinimo, jis nestovės vienas, bet jo reikalai bus reikalais kitų mainierių. Jis yra neprigulmingas, nes unija jį padarė tokiu. Daugelis turi savo namą, o tie, ką neturi, gali pasisamdyti geresnius, ne kaip jų broliai neprigulintieji į uniją, nes kur tik yra unija, ten didesnis uždarys, ir darbo aplinkybės yra geresnės. Jie yra inteligentiškesni, nes susirinkimai jų „lokalų“ (vietinių kuopų) turi auklėjančią įtekę, praplatina žmonių idėjas ir išvysto juos protiškai.

Nereikia daug laiko pamatyti skirtumą, nes tai yra skirtumas tarp liuso žmogaus ir prispausto žmogaus, tarp žmo-

gaus, kurs jaučiasi, kad jis, kaip sąnarys stiprios unijos, yra galybė, ir žmogus, kursai jaučiasi, kad jis, budamas vienas yra be pajėgų.

Dėlko tie nelaimingi teip ir toliau gyvena, mūsų nesupranta me, matyt jie nesupranta, ką jie trotina. Jie visi turi progą tapti unijos sąnariais, unija su džiaugsmu juos priims ir padės jiems išsikariauti neprigulmingumą lygiai tokį, kaip jų laimingesni broliai turi.

Daugelis iš neprigulintųjų uniją naudojami iš vaisių unijos iškariautų, bet jie neprigelbėjo iškariauti, ir ką jie darytų atsitikus ilgam straikui, kad nebut darbo? Tokiuose atsitikimuose unija šelpia savo sąnarius, suteikdama maistą ir drabužius jų šeimynoms per sunkų straiko laiką. Neprigulinti prie unijos teipgi neturi daudos iš vietinių susirinkimų, kur yra apsvarstomi unijos reikalai, kur jis draugiškai susitinka su savo draugais darbininkais ir gauna progą pačiam pakilti ir išmoksta, kaip pasinaudoti iš tos progos.

Tose vietose, kur nepriguli prie unijų, ir kur operatoriai daro su jais, kaip jiems patiekama, darbininkų padėjimas yra skurdus.

Mūsų negalime suprasti, dėl ko visi mainių darbininkai nesirašo išsyk prie unijos, ir dėl ko kiekvienas sąnarys, kurio yra užsivilkę mokestys, išsyk neužsimoka ir nesistengia iš visų pajėgų, kad unija būtų stipri ir galinga. Juk tai būtų apsigynimas savęs paties.

Isz visur.

Generolas-adjutantas Kuropatkinas ir dabar, paskyrus jį pirmos armijos vadu, kaip girdėt, ima ant metų 144 tukstančių rublių algos, t. y. ant mėnesio po 12 tukst. rublių, išskiriant maistą. O kas pasakys, kiek da išėina jam ant maisto? Jeigu už vieną vištą moka apie 9 rublius, tai kiek

atsieina visos dienos maistas? Juk tokiam „genijališkam“ vanagai neužteks vienos vištos per dieną. Kiti karės vanagai, sako, mažiau gauna algos. Ir ta aplinkybė, kaip legališki laikraščiai sako, iššaukusi Peterburge negandą. O gal—but, tę negandauja, dėl to, kad tie vanagai rija ne tik žmones, bet dar ir jų pinigus? Kada jie išnyks tie vanagai??!

Maksim Gorkij, garsus mas kelių rašėjas, kursai buvo areštutas ir dabaresti po priežiura policijos, yra kaltinamas dabar už parašymą atsisaukimo, kuriame esą, aiškiai būvę išdestyta sausio mėnesio kruvini atsitikimai Peterburge su darbininkais (ką buvo eję prie caro su prašymu). Atsisaukimo originalą esą radę pas advokatą E. I. Kedrin, kurs nežinąs kas buvo autorium ir nuo ko gavęs tą atsisaukimą. M. Gorkij pats prisipažinęs, kad parašė tą atsisaukimą.

M. Gorkij serga krutinės liga. Daktarai rodija važiuoti į pietų Maskoliją, kur toki ligoniniai pasveiksta, bet policija neleidžia; laiko jį, badai Rygoje. Jo byla atsibus už uždarytų durių 12 gegužės.

Madrite (Ispanijoje), 330 darbininkų palydėjo savo gyvastį trukus vandens rezervuarui, prie kurio jie dirbo; tai kaltė inžinierių ir užziūrėtojų. Dėl tos priežasties 5.000 darbininkų, daugiausiai moterų, padare demonstraciją, nešdami juodas vėliavas. Privertė jie visus teatrus uždarinėti, kol nebus palaidoti nelaimingųjų lavonai. Policija atėmė nuo jų vėliavas ir per prievartą ėmė skirstyt; prasidėjo muštynės tarpe darbininkų ir policijos. Kelios ypotos smarkiai sužeistos.

N u m i r ė :

Marija Wyslouchowska, Lvo-
ve, autorė daugybės straipsnių
rašytų žmonėms, daug naudos
padarė reikale apšvietimo Ga-
leijos kaimiečių.

— Valery Eliaz (Radziko-
wski), maliorius.

— Jules Verne (Žiul Vern),
autorius daugelio fantaziškų ir
mokslinių apysakų, smagiai,
populiariškai parašytų. Mirė
mieste Amiens (Pranz.)

— Konstantinas Meunier,
belgiškas drožėjas ir maliorius,
labai garsus.

— Heindel, Vienos univer-
sitetos profesorius.

Susirinkimai.

Scranton, Pa. Tėmykit vien-
taučiai, kad 7-tą gegužės yra
rengiamas didelis susirinkimas
su prakalboms per L. S. P. A.
kuopą. Kalbos bus laikomos:
lietuviškai, lenkiškai, angliš-
kai ir vokiškai, teipgi pribus
ir dr. J. Šliupas. Atsibus ant
New Auditorium, N. Main
ave., prasidės 7 valan. vakare.
Širdingai užkvičiam visus be-
skyrėsius. Komitetas.

Glen Lyon ir Wanamie, Pa.
T. M. D. susir. nedėlioje, 7 ge-
gužės, 3 val. po pietų, J. Anc-
kio svetainėje. Kvičiami šan-
riai užsimoket duoklę, teipgi
ir norinti prisirašyti.

Komitetas.

Brooklyn, N. Y., vietinis
Lietuvių Šelpimui Revoliuci-
jos komitetas prašo visų, kurie
paėmė listas rinkimui aukų,
ateiti su listoms ant susirinki-
mo 7 d. gegužės, 5 val. po pie-
tų, svetainėje po N 73 Grand
str., ant kurio kvičiam ir vi-
sus tautiečius, kurie tuomi da-
lyku interesuojasi. Draugystės
gi, kurios turi listas, malonės
prisiųst iki galui berželio mėn.
ant vardo sekretoriaus, S. Gri-
baucko, 237 Broadway, New
York City.

Pagaukit Vagį!

Vincas Puteliauskas jis pa-
vogė mano 50 dolerių ir išbėgo
nežinau kur. Kas pagaus, gaus
nagrados 10 dol. Jis augščio
5 pėdų ir 8 colių, buinios bur-
nos, usai nuskusti. Prašau
duoti žinią ant šio adreso:
Damin. Kuntakis
Tyre, Pa. Allegene Co.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau savo sunaus An-
tano Mulvinco, kaimo Kuro,
parapijos Zapyškio, Vladislavo
pav., Suvalkų gub. Duokit
žinią ant adreso:

Mr. Franas Mulvinski
197 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Pajieskau motinos Agotos Ma-
kauckienės ir seselių Katrės Jievos
ir brolio Damininko jie laikė saliuą
Elmira N.Y. keli metai atgal, dabar
girdėjau, kad kur kitur, (motina yra
sesuo garsaus bankieriaus A. Pajaujo)
Teiksis atsisaukti, nes gavau žinią,
kad diedukas numirė tai nėra kam
ukės prižiūrėti ir šaip kitoki svarbus
reikalai. Meldžiu patiems arba gerų
tautiečių duoti žinią ant adreso:

A. M. Makauckas,
Box 312 Forest City, Pa.

Reikalinga tarnaitė.

Geriausia ir lengviausia vieta prie
namų darbo merginai, kuri tik ką
pribuvus iš Lietuvos, užmokestį gaus
pagal vertumą. Šeimyna maža tik
2 dideli ir vienas mažas. Kuri nori
iš merginų ar moteriškių dastoti gerą
vietą tegul atsisaukia po No. 1079
East 34-th str., Flatbush, N. Y.

Mergina ar senyva moterė, kuri
nori eiti už tarnaitę turi buti iš Penn-
sylvanijos, arba iš emigrantų namo
su paliudijimais.

Teatras! Teatris!

Minersville, Pa., Teatrališka dr-
tė A. Gužučio, perstatis tragedija
„Nigilistai“ 16 gegužės, ant naudos
revoliucionierių, kiek atliks nuo ap-
mokėjimo kaštų. Užprašom visus lie-
tuvius iš aplinkinių miestelių atsi-
lankyti. Tikietas 50—35—25 centai.

Komitetas.

Tautiškas Balius!

Scrantonio vietinė S. L. A. 30 ku-
pa parengia balių utarniške, 9 gegu-
žės, 1905 m. ant Music svetainės, 213
Lackawanna Ave., prasidės 7 valan.
vakare ir trauksis iki 2 ryto. Kvie-
čiam lietuvius ir lietuvištes skaitlin-
gai atsilankyti. Muzikantai grajjs iš
Lawrence, Mass. Įzenga vyrams 25c.
moterims dovanai.

Komitetas.

Balius! New Britain, Ct. Hei-
seni ir jauni, visi rengkitės ant ba-
liaus subatos vakare, 6 d. gegužės,
kurį parengia T. M. D. kuopa. Taigi
kvičiam visus viengencius. Balius
atsibus ant Turner Hall, prasidės
7:30 vakare ir trauksis iki vėlam lai-
kui. Nuoširdžiai užprašom,
Komitetas.

Laimėjimas laikrodėlio

pagelbai Antano Jurkonio tapo ati-
dėtas nuo 24 balandžio ant 12 dienos
berželio (June) 1905 m., atsibus pas
Juožą Anskį, Glen Lyon, Pa.

2-ras metinis Balius!

Lietuviško tautiško namo suvieny-
tų draugysčių Brocklyne atsibus 6 d.
gegužio (Maį) salėje 91—93 Grand
str., 7½ valandą vakare. Užprašom
visus lietuvius ir lietuvištes. Išlai-
mėjimui armonika, verta 7 dol., J.
Matijšaičio padovanota, ir pypkė su
tabaku, mažiau vertės 2 dol., kurią
dovanojo V. Simanavyčius. Mote-
rims ir merginoms — ambrelis vertės
3 dol. padovanotas J. Rugio, ir setas
paukautų prie stalo stiklų, vertės
2 dol., — padovanojo A. Žukauckas.
Įzenga su išlaimėjimu: vyrams 25c.,
moterims 15c. Išlaimėjimas atsibus
jeinant į salę. KOMITETAS.

Lietuvių Darbinink Lai- kraštis „KOVA“.

Talpina pilnas ir teisingas žinutes
apie judėjimą darbininkų pasaulyje
ir čia Amerikoje. Straipsniai, apy-
sakos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai
yra kiekvieną užimanti ir pamokina-
nti. Platinkite draugai, „Kova“,
vienintelį laikraštį, kurs gina žmonių
darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų—\$2.00; ant pusės
metų—\$1.00.

Rašydami adresuokite šiaip:

„KOVA“

412 Siegel Str.,
Philadelphia, Pa.

Lietuviai Tėmykit!

Lietuviškas agentas Laivakorėčių
ir siuntimo pinigų.

Turiu už garbę pranešti visiems
lietuviams, kad aš parduodu Laiva-
kortes ant visų linijų marėmīs, ant
dručiausių ir greičiausių laivų.

Teipgi siunčiu pinigus į visas dalis
svieto per „Money Order“, saugiai,
greitai ir pagal kurso prekę. Norin-
ti parsitrauk savo gimnias ar pažys-
tamus iš savo tėvynės, arba norinti
važiuot į savo šalį, kreipkitės pas:

Jonas A. Brazys,

525 Collinsville Ave.
East St. Louis, Ill.

Ar nori matyti karį!

Jei nori matyti Ruso Japonu karę,
tai prisiusk \$100, o aplaikysi 2 pui-
kius abrozus; mušj po Liao Yang
ir užėmimas Porth Arthuro.

Adresuokit teip:

J. F. Rack,

Bx 110, Port Washington, Wis.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

buvo vyriausiomis privilegijomis zokono. Dvarus į leną davinėjo, kaip ritteriai, taip pat vyskupai. Savastis 40 ubų žemės prinevalino atlikti karišką tarnystą sunkiame apsišarvojime; 40 ubų statė lengvą kareiviją. Kariumenės branduoliu buvo ritteriai, kurie iš drutviečių ir klioštorių traukė į kovavietę su išlavintais tarnais. Tačiau skaitlių iš drutumą suteikė vien kryžininkai, be kurių pasiutimo anos s lpnos gaujos, lyg razbaininkai, vos slaptomis būtų teįstengę landzioti po Prusijos gires" (Kotzebue).

„Užvedimas pas mus mokslainių yra darbu, nuopelnu krikščionybės", rašo mokintasai J. Lukoševyčius; bet reikėtų prie to pridėti, kad tai buvo bažnytinės ar klioštorinės mokslainės, kur mokino ne tėvynę bei artumą mylėti ir teisybės jieskoti, o tikrai klausyti kunigų ir ponų, prie ko dar veikiai prisidėjo ir — būti gludnu tarnu jau tai vokiečių, jau tai Lenkų. Apie mokslaines Prusuose randame tukį paliudyjimą: „O. Raynald istorijoje bažnyčios, t. XIII. p. 258, priduria gromatą Kristijono, iš cisterco pirmojo vyskupo Prusų, 1218 m. pas popiezių rašytą, kurioje Kristijonas tarp kitko praneša popieziui, jog kaip tikrai turės užtektinus turtus, pirma visoko jis pabudavosęs mokslavietes, kuriose sunų Prusų galėtų patys įgyti išganytingus mokslus, o potam tarp savo vienžemių juos platinti. Sutartyje 1251 m. Anzelmo, vpskupo Varmijos, su zokonu kryziokų, skaitome tarp kitko, kad vyskupas pavelyja zokonui savo sodybose pagal norą paskirti ar prašalinti mokytojus. Toji sutartis siekė taip gi Prusų, vėliaus lenkiškaisiais vadinamų". (Lukaševyčius).

Tuomi tarpu zokoninkus Minoritus, kurie užsiiminėjo mokymu pagonų bei perkrikštų ir buvo apsigyvenę Braunschergo pylyje, zokonas begėdiškai išvijo iš jų klioštoriaus, su ardė jų bažnyčią bei koplyčią ir jiems patiems uždraudė toliaus pamokslininkauti bei mokymu užsiiminėti; delko naujakrikščiai gilioje nežinėje pasilikę ir nežinoję net *rudimenta fidei* (Bullė Klemenso V, 1309 m. išduota, pagal skundą arkivyskupo Rygos Pridikio ant zokono).

Hartknoch istorijoje bažnyčios Prusų (p. 913) primena parapijinę mokslainelę Toruniaus mieste; tokios pat mokslainės buvę tuomet ir kituose Prusų miestuose, kaip Gedanoje (Danzige).

Užsilike yra *Annales*, metraščiai, Toruniškių Pranciškonių, užimanti metus nuo 941-1190, 1233-1410. Ar tokių metraščių nesiranda jau kituose Lietuvos kampuose? Lenkijoje buvo papratimas rašyti tokius „ročnikus" prie bažnyčių ir klioštorių, prie karališkų bei kunigaikštiskų dvarų, jau nuo laiko įvedinimo ten krikščionybės iki 15-tam šimtmečiui (Kulickowski).

Prie katedrinių mokslainių, kur budavo mokintojais scholastinos magistras bei theologas, mokintiniai nieko nemokėdavo už mokymą, sutikimiai su sprendimu Laretaišio koncilio, atlaikyto 1179 m.

„Skamba tai kaip koks kartus juokas, kada Voigt (III. 343) sako, jog dabar turėjo būti pareiga vyskupo Samijos, „kardu pergaltėje gentę patiešnu žodiu krikščioniško pamokymo dvasiškai patraukti, parneštą dvasę pajiegamu evangelijos vėl atgaivinti ir giliai sužeistas dušias išgydyti patieka bažnyčios". Daugumas giliai sužeistų dušių dėl gilių zaisdų kuno buvo pavalyntos nuo visų žemiškų kėsmų. Pamišlyk-gi sau vieną iš anų nelaimingųjų, kurie turėjo pargyventi pragaištį savos gentės, pamišlyk-ji apiplėštą nuo jo turtų, jo valnybės, jo dievų, atskirtą nuo visų, kurie jam ant žemės buvo mieli, apvienėjusį svetimame sviete, kurs nesuprato nė jo skausmų nė jo kalbos; ir tada prieg tam pamišlyk, kad jam būtų reikėję tarti: „Eik pas vyskupą, tas tavę pamokins, tas tavę patiešys! Spardymas kojomis, bjauri kalba, ką ritteris kalbėdavo į savo vergą, mums rodosi ne taip baisiu, kaip apšaipta, tvylanti anuose žodžiuose. Antrapus, vyskupas Samijos buvo jo per metų eiles Vokietijoje ir ten taip gi mirdavo. Vėliaus rods vokiškas zokonu ritteris Kristijonas v. Muehlhausen, apie kurį Voigt yra paliudyjęs, „jog jis esąs atsižymėjęs mandagumu lygiai kaip ir mokintumu", tapė paskirtas vyskupu Samijos, bet ir tas, pagal paties Voigto nuomonę, *nieko* nedarė dėl giliai įžeistųjų dušių. Prie tos progos taip gi norime patėmyti, jog dabar zokonas savo perviršijančią įtekmę apreiskė tokiu budu, kad paprastai *tiktai ssnariai jų pačių zokono* tapdavo paskiriami į kapitulas, per ką palengva ir skyrimas vyskupų su visu nuo zokonu priderėjo, ir kožna priešgynybė kunigijos Prusuose tapė sulaužyta. Tas pats mitras įnagys veikiai tapė taip gi Vidžemyje panaudotas" (Rutenberg).

Lietuva XIII šimtmetyje iki Liutavarui išviešpataujant.

Karės su Rusiniais nuo 1184 m. parodė spēką Lietuvių šiaurėje; ypatingai atsižymėjo užvilijiškė Lietuva šiaur-ryčiuose po valdzia *Utenos*, vadinamo *Dangerudiu*, viešpatavusio Utenoje. Sunus jo *Šventarogas*, ilgai gyvendamas, laikė viską išmintingoje tvarkoje.

Minėjome jau kunigaikštį *Žvalgatį*, kritusį pas Rodenpois 1204 m., ypatingai dėlei vylių Viestario (Westhardo): Lietuvoje kilo didelis garbstymas dėlei ištikusios nelaimės ir tuomi didesnis neapkentimas Vokiečių už sutrempimą tiesų svetmylystos. *Žvalgačio* sunus, minėtasai *Utena*, žiemos laike 1205 m. kariavo už tatai prieš *Zemgalius* ir vos kardininkų mistras *Vinno v. Rohrobach* įstengė atsisipirti. Dar vasarą *Utena* buvo gelbėjęs kunigaikščiui *Polocko Vosyliui Ragvaldaičiui*, kelionėse prieš *Ykeskolą* ir *Holmą*, norinčiam išversti Vokiečių galybę Vidžemyje, o kada *Vosylius* pasirodė esąs negabiu, tai *Utena* kreipėsi prieš jį, taip jog *Vosylius* priverstas buvo susiderinti su vyskupu *Albertu* prieš Lietuvą. Už tatai įpykinti Lietuviai per kalėdas 1206 m. atvyko į aplinkes *Turaidos* ir priėję per *Goivę* pustyjo aplinkinius valsčius, tik grįžtančius su grobiu namon Vokiečiai įstengė pas *Ašeradę* sumušti, ir Lietuviai ant savo greitų žirgų paspruko. Tad *Viestaris*, jūirtęs Lietuvii neprietelius, kalbino Vokiečius iš draugės antpulti ant valdinių *Utenos*; Vokiečiai, rods nenoromis, sutiko ant užpuolimo, bet tapė vos ne su visu išnaikinti; tik *Viestariui* iš pasalų pasisekė pasklidusius Lietuvius po *Žemgalių* šalį pergaltėti. Tad vyskupas *Albertas* kreipėsi prieš *Vsevolodą*, *Gercikės* kunigaikštį, kurs vedęs buvo *Utenos*

dukterį ir sądoriavo su Lietuviais: ėmė jo sostapylę, apkalino moterį ir vaikus Vsevolodo, taip jog kunigaikštis turėjo galiausiai atsisakyti savo talkininkavimo Lietuviams. Tad Utena rengė atkerštą, ir 1209 m. su sykiu iš Gercikės ištraukė į lauką Lietuviai, Kuršiai, Žemgaliai, Estai ir Rusai, susijudino taip-gi Latvių valsčiai (Adya). Rodėsi, jau Ryga turės pulti. Lamechinas senas Kuršių karaliukas, su laivais apgulė Rygą; Lietuviai apgulė pylį Koknėzė, kurią gūviai gynė Rudolphas iš Jeridos. Bet Lamechinui nenusidavė paimti Rygos miestą, ginamą per saują vokiečių, kuriems veliausiai pagelbą atėjo Holmiškiai, ricieriai iš Dauguvgrėvės, Kaupas ir kiti. Tad Lamechinas į ketvirtą dieną apgulimo pasitraukė šalin, nors siulė jam pagelbą Latviai iš Turaidos ir Žemgaliai. Kunigaikštis Lietuvių, apsigavęs savo viltyse, sutarė sądorą su Kardininkais, ir 1211 m. pasiuntė savo žmones ant grobių į Estijos šalį Sakla, kuri kelionė pilnai pasisekė.

Veikia vienok po tam, pradžioje 1212 m., Lietuviai apskelbė karą Vokiečiams, ir dideli Utenos karių būriai perėję per Dauguvą pustyjo Latvių šalį iki Trikatės valsčių, kur apkalino Latvių vyresninką Thalibaldą ir jo sūnų Varibulį; po tam apiplėšė taip-gi šalį anapus Goivės, patraukė namon. Rods Ramėkas, antras Thalibaldo sūnus, su Bertholdu, komturu Vendeno, vijosi paskui, bet Lietuviai išsisuko nuo besivejančių, nors tuomi tarpu pats Thalibaldas sugėbėjo pasprukti iš nevalės.

Su Rusais Utena gyveno sutikime, ir 1212 m. aplankė kunigaikštį Sviatoslavą Vsevolodavychių Novgorode, kur sutarė sądorą su taje respublika tur-būt prieš Vokiečius. Už tai-gi Vokiečiai, namon grįžtantį kunigaikštį Uteną pakeliui pavažo ir pasodino Vendeno pylyje, kur tasai, sako, savo kardu nusizudęs, kada Vokiečiai atsisakė jį paleisti, nors už didelius pinigus. Tad Vokiečiai ėmė gulti ant Sėlių, priklausančių Lietuvai, ir pustyti pačią Lietuvą.

Tad Šventarogas, sūnus Utenos, dar tą patį 1212 m., išrengė kelionę ant Vidžemio, ir Lietuviai, perėję per Dauguvą, atėjo iki Lielvardei šalį pustydami ir apkalinę kunigaikštį vyresninką Uldevenį, grįžo namon. Volkvinas, kardininkų mistras, vijosi paskui, ir su pastara dalimi grįžtančių Lietuvių susirėmus, krito vadas kelionės, nors pati kariūmenė laimingai namon parkako, ir po tam Uldevenis tapė išmainytas už galvą kritusio vado, tulo Latvio. Atėjus žiemai, Lietuviai 1213 m. po vada kunigaikščio Stiegiaus arba Stecsės (sako, tai buvęs brolis Ringaudo) panaujino antpuolimą ant Vidžemio. Bet komturas Vendeno, Bertholdas, susivienijęs su Rusų kunigaikščiu Vladimiru (turbut Smolensko), ir iš pasalų ir antpuolimu daug Lietuvių iškirto; taip jog pats vadas jų krito su ginklu rankoje, o likučiai išsigelbėjo per Dauguvą. Vokiečiams dabar rūpėjo įgyti Padauguviuose svaresnes vietas, ypačingai Gercikę (Cargradą). Vokiečiai iš Koknėzės syki 1213 m. tą miestą apiplėšė, o kad antru sykiu apgulė miestą, kunigaikštis Vsevolodas pasikvietė Lietuvius į pagelbą, kuriuos pamatę Latviai pabėgo į miškus, o Vokiečiai tapė pergale: trys jų vadai krito (Meinhardus, Joannes ir Jordanus), ir Rygenai su vyskupu labai apgailistavo pralošą.

Kaip matėme, Sėlija (Sėlburgo aprubė) prigulėjo prie Lietuvos. 1218 m. Lietuvių vadas sutarė sądorą su Kardininkais is Rygos vyskupu, ir nenorėjo tąjį tramdyti, kada kviečiamas Viestario, atkakęs buvo su kariūmene atkirsti Žemga-

lių miestą — Mešutonę. Vis-gi Lietuva tuomet buvo atspirčia dėl vergiamųjų, nors nuo 1218 iki 1268 m. truksta mums žinių, iki Šventarogas tapė aprinktas Didžiu Lietuvos kunigaikščiu. Chronikos tyli apie jį per pusamžį: tur but jis užsiėmęs buvo sutvarkinimu savos šalies. Lietuva vis dar buvo padalinta ant smulkių kunigaikštysčių, ir valdžia valdymierų tęsėsi ant nedidelių kaimų plotų. Tarp tokių vadų aplink 1215 m. girdime paminėjamą šeimynų Ruškevyčių ir Bulevyčių. Metraštis Bychovo, surašytas XVI-me amžiuje, užlaikęs yra minėjimus lietuviškų kiltiesnių šeimynų apie tai, kad pranokejai jų yra kuomet buvę savistoviais valdymierais tulos lietuviškos skryties: taip prosenuoliai Goštautų yra buvę kunigaikščiais Ašmenėje; Davainiai paėjo nuo giminės, kunigaikščiavusios Eišiškeje, Monvydai viešpatavo Grauzškėje, Giedraičiai — Giedraitiskėje; apart to metraštis paduoda savistovius kunigaikščius Utenoje, Eirogaloje, Kernavoje, Jurbarke, Kunasave, Vilkmėgėje; žemėse Šaulių, Dievaltavo, Nalšėnų ir tt. Tai-gi vienybė Lietuvių buvo tik etnographiškai kulturiška. Anot Stryckovskio, prie Živibundo apdaras ir gyvenimas Lietuvių buvo menkas, vargingas; apgalėjimas Kryževių atidarė šaltinius gerbuvio dėl šalies pakylėjo pramanę, atgaivino žemlarbystą, padaugino gausą metalų, ir pasidaugino skaitlius gyventojų. Lietuva galėjo tikėtis geros ateities, jeigu nebutų susivienijusi — anot Norbuto — su svetima tauta, kuri „pasidavusi amžinai netvarkai, po tosios sunkenybe galiausiai puldama pati, savo griuvėsiais prislėgė susivienijusias su ja šalis”.

Istorškos aplinkybės privertė Lietuvius paskubinti organizaciją visos tautos, iš theokratškos kunigų, ant valdžios kunigaikščių, kurie tiktai su ginklu galėjo išgelbėti savistovumą tautos. Antpuoliai Slavėnų — Rusų ir Lenkų — pasikakindavo išpustijimu parubežinių valsčių ir reikalavimu duonio; taip pat Lietuviai įpuolę į žemes Novgorodo, Polocko ir Mozurų, imdavo sau grobį; bet nė čion nė ten nematome pasikėsimo užgrėbti saubatybę Lietuvių tautos ar Slovėnų. Kiteip virto, kada Vokiečiai, apsigyvenę iš dviejų pusių Lietuvių žemės, užsimetė pavergti besiva dyjančias lietuviškas gentes. Po priedanga atvetimo į katalikystę, vokiečių zokonas turėjo pagelbą iš viso katalikų svieto; azuot vargintiesi tolimomis kelionėmis į Palestiną ir imtiesi pavojingose kovose su Turkais ir Mongolais, ricieriams buvo proga savo religškus motyvus numalšinti be didelių pavojų šalyje, artymoje nuo jų tėviskės: reikėjo tiktai perklampoti per pauksnius girių pakraščiuose Niamno ir kaimus Lietuvių naikinti ugnimi, o kardu — be veik beginklius lietuviškus kaimiečius. Vienok gi vakaru se tie geležymis apsišarvoję ricieriai palnė garbę karžygystos, pašvėstos dėl labo bažnyčios. Kryževiai ir jų svečiai, kurie kas pavasaris atkakdavo į pagelbą kryževiams, jieškodami pigios garbės, kas met gilyn lindo į lietuvių žemę, pustyjo naujus valsčius, krikštyjo po prievarta gyventojus, baudė priešgynumą ar atsimetimą nuo krikščionybės vergyste, o parkarnuosius apkraudavo sunkiais mokesčiais, didesnę dalį žemės atėmę pavedė vokiečių naujokams, ir zokono administracija spaudė šalį geležine ranka. Lietuviai pavieniui neatstovi prieš vokiečius, nors imasi smarkiai ir drąsiai, ir po kelių dešimtmečių kovojimo, jie pasimatė prapulsį, jeigu neįstai g

(Toliaus bus.)

Popierai išdailinti.

popierai dėl rašymo gromatų labai gražiai išdailinti su visokiais pasveikinimais ir dainelėmis, su gražiomis kvietimais ir su visokiais paveikslais, tinkamos rašyti pas savo mielus tevelius, pas brolius, seseris ir pas mielas merginas. Parsiduoda visai pigiai, kas prisius 25ct. pačtos markemis, aplaikys tuziną popierių su konvertais ir dar pridėsiu dovanų gražią šilkinę pavincėvonę ar adaromą altorelį vertą 25ct.

Reikalaujam agentų ir duodam ant geriausių išlygų. Popierių turim lenkiškų, lietuviškų, slaviškų, ungariškų ir madžiariskų. Adresuokit:

C. G. Agent

P. O. Box 71 Waterbury Conn.

Vientančiai tėmykite!

Perkeldamas savo buveinę į Philadelphia, pranešu lietuviams darbininkams ir apskritai visiems mano bendraeiviams, naują adresą; taipgi apraiškiu, kad savo veikmenę gana dikčiai paplatinau. Gaunama pas mane daug visokiose kalbose raštų ir laikraščių. Užeidami ir rašdami laikykities šio adreso: J.O. Širvydas, 412 Siegel str., Philadelphia, Pa. Atsakymui įdėkite markutę už 2c.

Farmos!

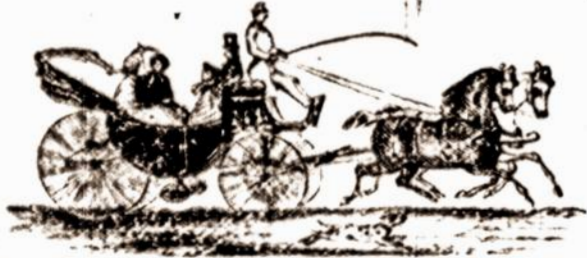
Farmos! Farmos!

Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuvių turi savo farmas; prėkė pigi ir duodasi ant išmokėjimo.

Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniams ir t.t.

Katrie norite dasiznoti apie prėkė ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti už 2c. markę dėl atsakymo.

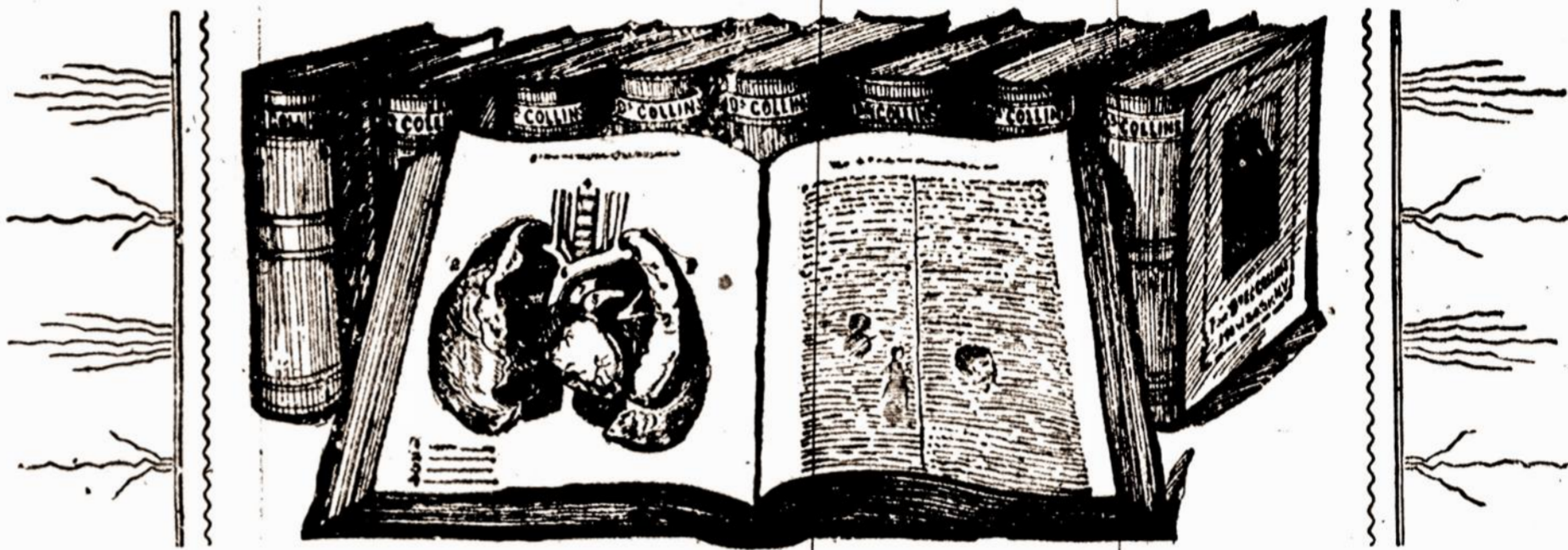
Ge Kleek, Poolville, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI.

Karietas ant vesėlių, laidotuvių ir krištynų. Vėžimui perkrausty-
mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.
Naujas Teleponas 7031.

50.000 EGZEMPLIORIU KNYGU DYKAI.

Perskaityk mano naują knygą 128 dideli puslapiai svarbiu žiniu.

Kaip gali užlaikyti sveikatą.

Dasiznok, kaip apsisaugoti nuo ligos ir kaip išsigydyti.

Kaip nežinystė yra svarbiausia priežastis visų ligų.

Šitoje knygoje yra aprašytos visos ligos, kurios užėina ant žmogaus organizmo, ir reikalingi būdai išsigydymui jų.

Szita knyga yra paraszta Profesoriaus Collinso Lietuviams Amerikoje. Joje yra keturi dideli kolioruoti paveikslai visos žmogaus sistemos.

Rasi joje apie paslaptis Lytiško Gyvenimo ir Ženybos, kaip buti laimingu apsivedus ir turėti sveikus vaikus, kaip užlaikyti sveikatą savo paties ir savo šeimynos.

ŠITA KNYGA YRA PARAŠYTA LENGVOJ, SUPRANTAMOJ KOŽNAM KALBOJ, TEIP KAD KIEKVIENAS, KURIS SKAITO, GALI SUPRASTI.

Šita knyga jau išgelbėjusi yra daugelį gyvasčių ir išgelbės tukstančius kitų nuo kapo. Ji suteikė viltį daugeliui nusiminėlių ir parodė kelią, kaip pastoti vėl laimingu per atgavimą sveikatos.

Tai yra knyga kožnam, vyrui ir pačiai, jaunikaičiui ir mergelei, paprastam darbininkui, amatnikui ir vaisbunui. Kiekvienas skyrius joje įdomus, pamokinantis ir patraukiantis.

Sveikiems žmonėms aš rodyju skaityti skyrius **apie apsisaugojimą nuo ligos** ir lytišką gyvenimą bei ženybą ir kaip turėti sveiką šeimyną.

Sergantiems aš rodyju skaityti skyrius apie visas ligas k. v.

DISPEPSIJĄ, REUMATIZMA, PLAUCIU LIGA, ŠIRDIES LIGA, INKSTU LIGA, KEPENU LIGA, LIGAS VYRU ir MOTERU,

žodžiu sakant, visus skyrius aprašančius kūno ligas. Nėra lapo knygoje, kuris nebutų didžiausio įdomumo kožnam.

Penkiasdešimt tukstančių (50.000) egzempliorių bus dalinama dykai kožnam, kuris pareikalaus, PRISIUNSDAMAS KELIAS STEMPAS ir paduodamas savo vardą ir adresą.

Rašyk tuojaus negaišinęs laiko, kadangi visa pirma laida tuojaus išsisems.

Profesoriaus Collinso vaistai yra siunčiami Expresu į visas dalis Amerikos ir Kanados.

Rašyk tuojaus **DR. E. C. COLLIN'S M. I.**

140 West 34-th St., New York City.